

UCHWAŁA NR XXXIV.268.2022
RADY GMINY KRZEMIENIEWO

z dnia 28 lutego 2022 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Krzemieniewo na lata
2022-2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 z późn. zm.), art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 821 z późn. zm.), Rada Gminy Krzemieniewo uchwała co następuje:

- § 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Krzemieniewo na lata 2022 – 2024, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Krzemieniewo.
- § 3. Uchwała wchodzi z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

inż. Mirosław Krysztofiak

Załącznik do uchwały Nr XXXIV.268.2022
Rady Gminy Krzemieniewo
z dnia 28 lutego 2022 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE KRZEMIENIEWO

na lata 2022 – 2024

Krzemieniewo, luty 2022 r.

Rozdział I

Wprowadzenie

Program wspierania rodzin dla Gminy Krzemieniewo został opracowany w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny. Program ten pozwoli na wzmocnienie rodziny, jako fundamentu społeczności oraz zapobiegać patologii środowiska lokalnego. Problemy występujące w rodzinie są często złożone i wymagają natychmiastowych rozwiązań np.: alkoholizm, przemoc w rodzinie, bezrobocie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych to problemy najczęściej występujące w rodzinach. Dlatego też rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania poprzez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, służby zdrowia, policję oraz przedstawicieli innych instytucji, które mają bezpośredni kontakt z rodziną. W rodzinach, w których występuje problem opiekuńczo – wychowawczy niezbędna jest pomoc asystenta rodziny. Dlatego też głównym celem programu będzie wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz tworzenie warunków sprzyjających jej prawidłowemu funkcjonowaniu. Ponadto eliminowanie sytuacji kryzysowych celem wsparcia rodziny, aby dziecko/ dzieci nie musiały opuścić własnej rodziny.

Warto zaznaczyć, iż na lata 2019-2029 została przygotowana strategia rozwiązywania problemów społecznych pozwalająca na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować społeczne skutki kwestii społecznych. Dokument stanowi, zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorców interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz doprowadzić do integracji społecznej. Niniejsza strategia została opracowana w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Krzemieniewie. W pracach nad nią uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, kościoła, mieszkańcy gminy oraz eksperci. Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej, partnerów społecznych w tym organizacji pozarządowych.

Rozdział II

Podstawy prawne działań ujętych w Programie:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r., o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 821 z późn. zm.).
- ustawa z dnia 12 marca 2014 r., o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.)
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249).
- ustawa z dnia 26 października 1982 r., o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.)

Rozdział III

Zasoby gminy

Tabela 1. Instytucje w Gminie Krzemieniewo realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny.

Nazwa placówki/instytucji	Rodzaj działalności
Urząd Gminy	Dowozy dzieci do szkół.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Praca socjalna, pomoc finansowa i rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, poradnictwo, wsparcie asystenta rodziny, prowadzenie zajęć o charakterze profilaktyczno - terapeutycznym .
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Punkt konsultacyjny	Wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężeniu problemu alkoholowego.
Zespół Interdyscyplinarny	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
Niepubliczny Zakład opieki Zdrowotnej – Ośrodek zdrowia	Opieka zdrowotna i profilaktyka.
Placówki oświatowo-wychowawcze	Wychowywanie, wykształcenie, nauka.
Gminne Centrum Kultury	Animacja kultury poprzez turnieje , konkursy, imprezy kulturalne.
Rewir Dzielnicowych	Bezpieczeństwo publiczne.

Źródło: opracowanie własne.

Na terenie Gminy Krzemieniewo działają placówki oświatowe (szkoły, przedszkola i żłobek), które mają na celu wspieranie rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych

i bieżących potrzeb w tym zakresie. Są to m.in. wzmacnianie systemu sprzyjającego rozwojowi dzieci, młodzieży i rodziny, w tym podejmowanie kompleksowych działań edukacyjnych, informacyjnych, interwencyjnych służących zapobieganiu i rozwiązywaniu ich problemów. Podejmowane działania zmierzające do poprawy funkcjonowania rodziny poprzez:

- wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny,
- wspieranie rodziców w ich funkcjach opiekuńczo-wychowawczych,
- wspieranie rodziny w zakresie bezpieczeństwa socjalnego,
- objęcie opieką dziecka poza rodziną biologiczną,
- poprawa sytuacji dziecka w środowisku szkolnym poprzez wzbogacanie oferty edukacyjnej,
- wzmacnianie systemu norm i wartości gwarantujących prawidłowy przebieg procesu wychowania, - ochronę dzieci i młodzieży przed marginalizacją i społecznym wykluczeniem.

Mieszkańcy gminy Krzemieniewo mogą również korzystać z oferty innych jednostek wsparcia działających poza gminą (np. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lesznie, Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Rydzynie).

Rozdział IV

Charakterystyka społeczno – demograficzna Gminy Krzemieniewo

Gmina Krzemieniewo położona jest w powiecie leszczyńskim w województwie wielkopolskim. Gmina graniczy z gminami: Rydzyna, Osieczna, Krzywiń, Poniec i Gostyń. Powierzchnia gminy to 113 km².

W skład gminy wchodzi 18 sołectw. Gmina Krzemieniewo jest jedną z siedmiu jednostek samorządu terytorialnego, wchodzących w skład powiatu leszczyńskiego.

Na dzień 31 grudnia 2021 r. teren gminy zamieszkiwało 8.129 osób.

Z analizy danych sprawozdawczych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzemieniewie wynika, że na przełomie lat 2020 - 2021 najczęstszą przyczyną trudnych sytuacji życiowych w rodzinie była długotrwała choroba, ubóstwo i niepełnosprawność.

Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela:

Tabela 2. Powody trudnej sytuacji życiowej osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie Krzemieniewo w latach 2020 – 2021.

Powody przyznania pomocy	2020		2021	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
ubóstwo	41	97	34	71
przemoc w rodzinie	1	2	1	2
bezdomność	3	3	3	3
potrzeba ochrony macierzyństwa	18	81	19	88
bezrobocie	24	58	31	80
niepełnosprawność	38	73	34	73
długotrwała choroba	46	88	49	94
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	35	113	45	127
w tym :	15	44	17	42
rodziny niepełne	7	43	6	33
rodziny wielodzietne				
narkomania	1	2	1	2
potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0
alkoholizm	4	6	3	4
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	2	3	9

Źródło: sprawozdanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Krzemieniewie.

Najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w gminie było długotrwała choroba. Ważną przyczyną udzielania pomocy było również ubóstwo i niepełnosprawność.

Jedną z form pomocy jest dożywianie dzieci i młodzieży w przedszkolach i szkołach oraz osób samotnych.

Podstawą przyznania posiłku jest przeprowadzony wywiad środowiskowy, w toku którego ustala się sytuację osobistą i majątkową osoby lub rodziny ubiegającej o przyznanie takiej formy pomocy.

Posiłki dla dzieci z terenu gminy Krzemieniewo są wydawane i realizowane w szkołach i przedszkolach.

Dane dotyczące dożywiania dzieci i młodzieży z lat 2019 – 2021 przedstawia poniższa tabela:

Tabela 3. Dożywianie dzieci i młodzieży z Gminy Krzemieniewo w latach 2019 – 2021.

Lata	Ogółem	Przedszkola	Szkoła Podstawowa
2019	52	19	34
2020	40	19	21
2021	44	22	22

Źródło: sprawozdanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzemieniewie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzemieniewie od września 2012 r., wspiera rodziny poprzez asystenta rodziny. Asystentura winna być rozumiana jako forma wsparcia a nie przymusu, a więc na zasadzie dobrowolności ze strony dorosłych członków rodziny. Wszystkie rodziny które zostały objęte pomocą asystenta rodziny wyraziły na to pisemną zgodę.

Asystent rodziny, aby skutecznie i efektywnie wywiązać się z nałożonych obowiązków, może równocześnie pracować z nie więcej niż 15 rodzinami. Liczba rodzin winna być ustalana na podstawie złożoności zadań związanych z problemami rodzin (np. ich bezradność, ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm).

Miejscem prowadzenia pracy z rodziną jest miejsce jej zamieszkania lub miejsce przez nią wskazane. Tak więc asystent rodziny swoje obowiązki wykonuje przede wszystkim w środowisku domowym podopiecznych. Realizacja zadań wymaga również podejmowania pracy poza miejscem zamieszkania podopiecznych (np. - pomoc w załatwieniu spraw urzędowych, sądowych, wizyty w szkole itp.) a także prowadzenia dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną.

W latach 2019 - 2021 wsparciem asystenta rodziny na terenie gminy zostało objętych 16 rodzin, w tym 36 dzieci.

Głównymi okolicznościami objęcia rodziny wsparciem asystenta rodziny było: niskie kompetencje opiekuńczo – wychowawcze, w tym zaniedbanie dzieci, niezaradność życiowa dorosłych, alkoholizm, przemoc, bezrobocie.

Dotychczasowe uzyskane efekty ze współpracy z rodzinami to:

- stałe podnoszenie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych,
- podjęcie i kontynuowanie leczenia w specjalistycznych poradniach przez dzieci i dorosłych,
- odbycie rehabilitacji zdrowotnej niepełnosprawnych dzieci,
- podjęcie wizyt u stomatologa, nefrologa, chirurga, pediatry,
- podjęcie leczenia z uzależnienia alkoholowego stacjonarnego oraz ambulatoryjnego,
- podjęcie i kontynuowanie terapii psychologicznych, logopedycznych, pedagogicznych,
- uzyskanie orzeczeń o niepełnosprawności,
- złożenie pism i wniosków w danej instytucji,
- uzyskanie orzeczeń i opinii z Powiatowej Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej,
- podjęcie zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej w Kłodzie.

Tabela 4. Liczba dzieci umieszczonych i opuszczających pieczę zastępczą w latach 2020 – 2021.

	2020	2021
Liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	3	4
Liczba dzieci z gminy opuszczających rodziny zastępcze	0	0
Liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo - wychowawczych	0	0
Liczba dzieci z gminy opuszczających placówki opiekuńczo - wychowawcze	0	0

Źródło: sprawozdanie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzemieniewie.

Najczęściej udzielaną mieszkańcom gminy formą wsparcia jest pomoc finansowa, głównie w postaci zasiłków celowych i w naturze, zasiłków stałych, okresowych oraz posiłku.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzemieniewie świadczy również pomoc rzeczową w formie opału i żywności.

Istotną formą wsparcia świadczoną mieszkańcom stanowi praca socjalna. Polega ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczenia poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej (np. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lesznie, Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, poradnie terapeutyczne, noclegownia, organizacje pozarządowe).

Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód.

Tabela 5. Wsparcie rodzin w formie pracy socjalnej w latach 2020 – 2021.

	2020		2021	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Pość rodzin w Gminie Krzemieniewo korzystających z pracy socjalnej	94	230	106	267

Źródło: sprawozdanie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzemieniewie.

Poza powyżej przedstawionymi formami wsparcia GOPS realizował wiele innych inicjatyw na rzecz mieszkańców gminy. Obejmowały one m.in. działania interwencyjne, które podejmowano w sytuacjach szczególnie trudnych, głównie gdy stwierdzono występowanie przemocy domowej, nieprawidłowości w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej wobec dzieci oraz zaniedbania rodzin wobec osób starszych i niepełnosprawnych.

W gminie od roku 2011 działa Zespół Interdyscyplinarny. Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań i podmiotów wchodzących w skład zespołu oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Tabela 6. **Przemoc w rodzinie w Gminie Krzemieniewo w latach 2020 – 2021.**

Liczba Niebieskich Kart	2020	2021
Liczba założonych	4	4
Liczba zakończonych	4	3

Źródło: sprawozdanie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzemieniewie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzemieniewie współpracuje z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie świadczy również Ośrodek Pomocy Społecznej.

W ramach realizowanych zadań GOPS przyznawał także świadczenia rodzinne, do których należą: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku.

Tabela 7. **Świadczenia rodzinne w Gminie Krzemieniewo w latach 2020 – 2021.**

Powody przyznania świadczenia	Liczba rodzin w roku 2020	Liczba rodzin w roku 2021
zasiłek rodzinny	412	346
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	65	61

Źródło: sprawozdanie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzemieniewie.

W pracy z rodziną ważna jest koordynacja działań różnych instytucji i służb wspierania rodziny. Zatem zakładamy, że praca ta będzie realizowana przez powoływanie grup, w skład których wchodzić będzie w szczególności: asystent rodziny, pedagog, pracownik socjalny, przedstawiciel policji, kurator sądowy. Praca ta powinna skutkować trafniejszą diagnozą problemów, ustaleniem spójnego planu pomocy oraz uruchamiać mechanizmy współpracy z właściwymi instytucjami i służbami.

Rozdział V

Odbiorcy programu

1. rodziny bezradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
2. rodziny, w których występuje problem przemocy,
3. rodziny ubogie i zagrożone ubóstwem,
4. rodziny wielodzietne,
5. rodziny z problemem bezrobocia,
6. rodziny z problemem alkoholowym.

Rozdział VI

Cele programu

Cel główny i cele szczegółowe programu:

- **Cel główny programu:**

1. Celem głównym programu jest wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz tworzenie warunków sprzyjających jej prawidłowemu funkcjonowaniu.

- **Cele szczegółowe programu:**

1. udzielanie świadczeń pomocy społecznej rodzinom znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, bytowej, które własnym staraniem nie są w stanie sami pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

2. zapewnienie pomocy dla rodzin:

- dożywanie dzieci w szkole,
- pomoc na zakup podręczników szkolnych,
- podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej,
- aktywizacja zawodowa rodzin z problemem długotrwałego bezrobocia,
- zapewnienie wsparcia asystenta rodziny rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo – wychowawcze,
- systematyczne monitorowanie rodzin dysfunkcyjnych przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny oraz innych instytucji, z którymi rodzina ma kontakt (monitorowanie środowisk zagrożonych, w tym uzależnieniami, motywowanie do leczenia, terapii ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z dziećmi),
- umożliwienie korzystania ze specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego na rzecz rodzin potrzebujących takiego wsparcia poprzez współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lesznie oraz z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Lesznie,
- umożliwienie dzieciom uczestnictwa w zajęciach o charakterze profilaktyczno - terapeutycznym.

3. wzrost kompetencji i wzmocnienie współpracy służb, instytucji, organizacji pozarządowych na rzecz dziecka i rodziny:

- umożliwienie doskonalenia umiejętności pracowników socjalnych, asystenta rodziny poprzez udział w szkoleniach i warsztatach,
- współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Rozdział VII

Realizatorzy programu

Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzemieniewie przy współpracy z następującymi instytucjami:

1. Urząd Gminy,
2. Policja – Zespół Dzielnicowych,
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
4. Służba Zdrowia,
5. Placówki oświatowe i pedagodzy szkolni,
6. Zespół Interdyscyplinarny,
7. Sąd Rejonowy w Gostyniu.

Inne instytucje współpracujące przy realizacji programu: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lesznie, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Lesznie, Powiatowy Urząd Pracy w Lesznie, Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rydzynie.

Rozdział VIII

Źródła finansowanie programu

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Krzemieniewo na lata 2022 - 2024 są :

1. Środki własne,
2. Dotacja z budżetu państwa,

Rozdział IX

Monitoring programu

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Krzemieniewo na lata 2022 - 2024 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzemieniewie.

UZASADNIENIE

Uchwały Nr XXXIV/268/2022 Rady Gminy Krzemieniewo z dnia 28 lutego 2022 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Krzemieniewo na lata 2022 – 2024

Na podstawie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 821 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny.

Celem programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a także przywracanie rodzinom zdolności do przezwyciężania ich problemów, przy współpracy samorządu. Program zawiera kierunki działań, zmierzających do tworzenia warunków dla prawidłowego funkcjonowania i wychowywania dzieci w rodzinach naturalnych.

Niniejsza uchwała wraz z załączonym do niej Gminnym Programem Wspierania Rodziny w Gminie Krzemieniewo na lata 2022 – 2024 jest zatem realizacją obowiązku ustawowego gminy.

Z uwagi na powyższe podjęcie uchwały jest uzasadnione.